

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Udostępnianie informacji o środowisku

Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy.
Prawo gospodarcze i ochrony środowiska.
sp. z o.o.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wykładowca

- Anna Haładyj– Doktor Nauk Prawnych,
Katolicki Uniwersytet Lubelski

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Tematyka szkolenia

Wprowadzenie

instytucja prawna dostępu do informacji
zasady stosowania prawa UE i międzynarodowego

Dostęp do informacji w prawie UE i międzynarodowym

Dostęp do informacji w prawie polskim

Konstytucja RP

ustawa POŚ i ustawa dip

Dostęp do informacji w ramach postępowania adm. i procedury udziału społeczeństwa

Aktywne udostępnianie informacji

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Metodologia

Interaktywne podejście

Materiały

konspekt prezentacji

akty prawne

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zagadnienia wstępne -instytucja dostępu do informacji i zasady stosowania prawa UE

Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy.
Prawo gospodarcze i ochrony środowiska.
sp. z o.o.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Tematyka

- Geneza i znaczenie dostępu do informacji
- Bierne i aktywne udostępnianie informacji
- Informacja a dokument
- Zasady stosowania prawa unijnego:
 - obowiązek prounijnej interpretacji prawa polskiego
 - zasada pierwszeństwa prawa unijnego
- Pojęcie „informacji o środowisku”

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Tradycje dostępu do informacji w Europie

- Tajność a jawność - zasada i wyjątek
- Szwedzka ustawa o wolności prasy i jawności akt z 1766 r.
- Brytyjska ustawa o tajemnicy urzędowej z 1911 r.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Ustawa FOI w USA

- Ustawa o wolności informacji w USA z 1966r.
 - część kodeksu postępowania administracyjnego
 - nowela z 1998 r. - dostęp elektroniczny
- Zakres dostępu
 - dostęp do informacji i dokumentów
 - dotyczy tylko organów federalnych
 - określony zakres wyjątków (tajemnic)
 - procedura i formy udostępniania

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zakres i formy udostępniania informacji

- Bierne udostępnianie informacji
 - na wniosek
 - będącej w posiadaniu organu (lub posiadanej dla organu)
- Aktywne udostępnianie informacji
 - obowiązek gromadzenia i aktualizowania informacji
 - obowiązek aktywnego rozpowszechniania informacji
- Dostęp poprzez internet - forma mieszana

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji a dostęp do dokumentów

- **Dostęp do dokumentów** - udostępnienie określonego, wskazanego przez wnioskodawcę dokumentu zawierającego określone informacje
- **Dostęp do informacji** - udostępnienie informacji, bez względu na źródło, w którym ona się znajduje - może ona być specjalnie w tym celu spreparowana na podstawie wielu dokumentów lub innych źródeł (np. wiedzy osób zatrudnionych w organie)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zasady stosowania prawa unijnego – podstawowe akty prawne

- **Rozporządzenia:**
 - obowiązują bezpośrednio
 - czasem wymagają krajowych przepisów pozwalających je stosować (np. kompetencyjnych)
- **Dyrektywy:**
 - wymagają transpozycji do prawa krajowego
 - krajowe przepisy transponujące muszą być interpretowane w zgodzie z dyrektywą

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zasady stosowania prawa unijnego – podstawy konstytucyjne

- Art. 91 ust. 3 Konstytucji RP

„3. Jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami.”

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zasady stosowania prawa unijnego – podstawy prawne UE

- **Art. 4.3 zd 2 i 3 TFUE**

„Państwa członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii.

Państwa członkowskie ułatwiają wypełnianie przez Unię jej zadań i powstrzymują się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii.”

- **Orzecznictwo ETS np.:**

- sprawa 6/64 Costa v ENEL

- sprawa C-224/97 Ciola v Land Voralberg

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zasady stosowania prawa unijnego – prounijna interpretacja

- Obowiązek prounijnej interpretacji prawa krajowego
 - tak dalece jak to możliwe - interpretacja prawa krajowego mającego na celu transpozycję dyrektywy w zgodzie z tą dyrektywą
 - obowiązek wszystkich organów państwa, także organów administracji

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zasady stosowania prawa unijnego – bezpośrednio stosowanie

- **Obowiązek bezpośredniego stosowania dyrektywy:**
 - gdy nie da się zastosować prounijnej interpretacji (byłaby w sprzeczności z prawem krajowym)
 - gdy spełnione są określone warunki:
 - upłynął termin na transpozycję, a państwo członkowskie jej nie dokonało lub dokonało w sposób niepełny
 - przepis dyrektywy jest dostatecznie jasny i konkretny, by można było z niego wywodzić uprawnienia (można "iść z nim do sądu")
 - przepis przyznaje podmiotom uprawnienia, które mogą być egzekwowane od państwa
 - obowiązek wszystkich organów państwa, także administracji

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyrok WSA z 24 maja 2005 (III SA/Wa 492/05)

„W przypadku stwierdzenia niezgodności normy prawa krajowego z normą prawa wspólnotowego sąd krajowy zobowiązany jest do niestosowania sprzecznej ze wspólnotowym porządkiem prawnym normy prawa krajowego. Obowiązek ten dotyczy również innych organów Państwa Członkowskiego, w tym organów administracyjnych.

Dokonywanie oceny przepisów prawa krajowego w świetle postanowień prawa wspólnotowego przez organy administracyjne jest ich obowiązkiem, a uchybienie temu obowiązkowi stanowi poważne naruszenie prawa wspólnotowego, traktowane jako działanie sprzeczne z zasadą lojalności wyrażoną w art. 10 TWE [obecnie art. 4.3 TFUE] i może stanowić przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej państwa.”

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zasady stosowania prawa międzynarodowego

Zgodnie z art. 91 Konstytucji:

- ratyfikowane umowy międzynarodowe są w Polsce stosowane **bezpośrednio** (o ile przyznają jednostkom lub społeczeństwu jasno określone uprawnienia lub nakładają obowiązki na organy administracji)
- umowy, których ratyfikacja wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie **mają pierwszeństwo przed ustawami polskim (w razie konfliktu z prawem polskim muszą być stosowane zamiast niego)**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Art. 91 Konstytucji RP

- „1. Ratyfikowana umowa międzynarodowa, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy.*
- 2. Umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową.”*

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacja o środowisku (1)

- Zdefiniowana w Konwencji z Aarhus (art. 2 ust. 3)
- W ślad za konwencją - w dyrektywie 2003/4/WE (art. 2 ust. 1)
- Następnie - w ślad za konwencją i dyrektywą - określona w prawie polskim (art. 9 ust. 1 ustawy ooś)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacja o środowisku (2)

- Szeroki zakres pojęcia „informacji o środowisku”:
 - a) stan elementów środowiska
 - b) emisje, zanieczyszczenia
 - c) działania i środki, w tym adm., wpływające na środowisko lub służące jego ochronie
 - d) raporty nt. realizacji przepisów środ. (pr.UE i pol)
 - e) analizy kosztów i korzyści i inne analiz gosp. wykorzystane w ramach środków i działań z pkt c)
 - f) stan ludzkiego zdrowia i bezpieczeństwa oraz stan obiektów kultury i budowlanych - w zakresie w jakim mogą na nie oddziaływać stan elementów środowiska lub emisje i zanieczyszczenia

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacja o środowisku (3)

- W formie: pisemnej, wizualnej, dźwiękowej, elektronicznej lub innej formie materialnej
- Zob. zestawienie definicji „informacji o środowisku” w materiałach szkoleniowych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w prawie międzynarodowym i unijnym - przegląd

Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy.
Prawo gospodarcze i ochrony środowiska.
sp. z o.o.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Tematyka

- **Konwencja z Aarhus**
 - geneza, treść i rola konwencji
 - dostęp do informacji w konwencji
 - protokół PRTR
- **Dostęp do informacji w prawie UE**
 - art. 15 TFUE
 - dostęp do informacji o środowisku
 - dostęp do dokumentów i informacji publicznych
- **Konwencja Rady Europy o dostępie do dokumentów urzędowych (Konw. z Tromsø)**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Konwencja z Aarhus

- Geneza konwencji
 - doświadczenia z dyrektywą 90/313
 - transformacja i „eksport” demokracji
- „3 filary” konwencji
- Znaczenie konwencji
 - rola w tworzeniu prawa UE
 - Komitet ds. Przestrzegania Konwencji

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w Konwencji z Aarhus (I)

- Rozszerzenie zakresu obowiązywania dostępu do informacji poprzez definicje
 - dyrektywa 90/313 – konwencja – dyrektywa 2003/4
- Bierne udostępnianie informacji (art.4)
- Aktywne udostępnianie informacji (art.5)
- Protokół w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń (PRTR) podpisany w Kijowie w 2003r.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w prawie UE

- Przepisy o dostępie do informacji o środowisku
 - Dyrektywa 2003/4
 - Rozporządzenie E-PRTR
- Przepisy generalne o dostępie do dokumentów i informacji
 - Art. 15 TFUE
 - Art. 42 Karty Praw Podstawowych
 - Rozporządzenie 1049/2001
 - Dyrektywa 2003/98

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dyrektywa 2003/4/WE (I)

- Najbardziej istotny akt prawny dotyczący udostępniania informacji o środowisku przez organy państw członkowskich
- Zastąpiła poprzednią dyrektywę 90/313
- Cele:
 - dostosowanie prawa wspólnotowego do ratyfikowanej przez WE Konwencji z Aarhus,
 - wykorzystanie doświadczeń ze stosowania dyrektywy 90/313 i jej korekta,
 - dostosowanie przepisów do nowych technologii

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dyrektywa 2003/4/WE (II)

- Czas na transpozycję minął 14.02.2005, w Polsce transpozycji dokonano rok później; w okresie przed transpozycją a po 14.02.2005 dyrektywa powinna być stosowana bezpośrednio
- Omówienie poszczególnych przepisów - w części o prawie polskim (prawo polskie omawiane będzie w kontekście dyrektywy)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Rozporządzenie EPRTTR

- Rozporządzenie przyjęte w celu dostosowania prawa wspólnotowego do ratyfikowanego przez WE Protokołu PRTR
- Rejestr EPRTTR zastąpić ma obecny rejestr EPER funkcjonujący na podstawie decyzji Komisji 2000/479
- EPRTTR i EPER - publicznie dostępne, elektroniczne rejestry zanieczyszczeń pochodzących z określonych zakładów
- EPRTTR - szerszy niż EPER

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Art. 15.3 TFUE

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w Państwie Członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, niezależnie od ich formy, z zastrzeżeniem zasad i warunków określonych zgodnie z niniejszym ustępem.

Zasady ogólne i ograniczenia, które z uwagi na interes publiczny lub prywatny regulują korzystanie z tego prawa dostępu do dokumentów, są określone w drodze rozporządzeń przez Parlament Europejski i Radę...

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Rozporządzenie 1049/2001

- Rozwija postanowienia art. 15 TFUE (dawniej 255 TWE)
- Nakłada obowiązki udostępniania dokumentów publicznych (nie informacji, ale nie tylko dotyczących środowiska) na trzy instytucje UE: Radę, Komisję, Parlament
- Daje prawo żądania dokumentów każdemu obywatelowi UE i każdej osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w UE; instytucje mogą też udostępniać dokumenty podmiotom spoza UE

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Rozporządzenie Aarhus

- Zobowiązuje wszystkie instytucje i ciała UE do udostępniania informacji (nie tylko dokumentów) o środowisku i jego ochronie
- Przyjęte w celu dostosowania prawa UE do Konwencji z Aarhus (także jej przepisów o udziale społ. i dostępie do sądu, nie tylko o dostępie do informacji)
- Odsyła do zasad z rozporządzenia 1049/2001, ale wprowadza modyfikacje

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dyrektywa 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego

- Cel: ponowne wykorzystanie na cele komercyjne lub niekomercyjne informacji posiadanych już przez organy publiczne - co ma przyczynić się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy
- Dyrektywa nie narusza istniejących w państwach członkowskich systemów dostępu do informacji, ale opiera się na nich (nie tworzy samodzielnego zobowiązania do udostępniania, ale zachęca do niego i - tam gdzie udostępnianie jest przewidziane - określa minimalne warunki)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Udostępnianie informacji w ramach udziału społeczeństwa

- Przepisy nakazujące umożliwienie udziału społeczeństwa to m.in. dyrektywy:
 - 2003/35 o udziale społ. w opracowywaniu planów i programów,
 - 2000/60 - ramowa wodna,
 - 2002/49 w sprawie hałasu,
 - 2001/42 o OOS planów i programów (SEA),
 - 85/337 o OOS przedsięwzięć,
 - 2008/1 - IPPC,
 - 2000/76 o spalaniu odpadów

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Konwencja z Tromso

- Konwencja Rady Europy o dostępie do dokumentów urzędowych
- Przewiduje dostęp każdego do wszelkich dokumentów urzędowych posiadanych przez władze publiczne
- Podpisana w Tromso 18.06.2009
- Ratyfikowana tylko przez 3 państwa (Szwecja, Norwegia, Węgry)
- Polska nie podpisała ani nie ratyfikowała Konwencji
- Konwencja dotąd nie weszła w życie

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w prawie polskim w świetle dyrektywy 2003/4

Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy.
Prawo gospodarcze i ochrony środowiska.
sp. z o.o.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

System przepisów o dostępie do informacji w prawie polskim

- Dwa reżimy prawne:
 - dostęp do informacji o środowisku - odpowiada dyrektywie 2003/4 i Konwencji z Aarhus i musi być stosowany zgodnie z nimi
 - dostęp do informacji publicznych - w zasadzie nie ma wiążących zobowiązań międzynarodowych w tym zakresie (Konwencja z Tromsø nie jest ratyfikowana przez PL, nie weszła też jeszcze o ogóle w życie)
- Większość informacji o środowisku jest jednocześnie informacjami publicznymi
- Odrębnie: udostępnianie dokumentów w konkretnym postępowaniu - stronom wg Kpa i w procedurze udziału społ. wg ustawy ooś

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Źródła prawa polskiego (1)

- Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483)
- Ustawa z 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz.1227 ze zm.) - **ustawa ooś**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Źródła prawa polskiego (2)

- Rozporządzenia do ustawy ooś
 - Rozporządzenie MŚ z 12 listopada 2010 r. w sprawie opłat za udostępnianie informacji o środowisku (Dz. U. Nr 215, poz. 1415)
 - Rozporządzenie MŚ z 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 186, poz. 1249)
 - Rozporządzenie MŚ z 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku (Dz. U. Nr 227, poz. 1485) - dotyczy elektronicznych baz danych umieszczanych w BIP

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Źródła prawa polskiego (3)

- Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112 poz. 1198 ze zm.) – ustawa dip
 - Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 10, poz. 68)
- Ustawa dip - ostatnio znowelizowana ustawą z 16.09.2011 - m.in. transponuje dyrektywę o ponownym wykorzystaniu informacji
 - wchodzi w życie 29.12.2011 r.
 - z wyjątkiem przepisów o centralnym repozytorium, które wchodzi 29.09.2012

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Źródła prawa polskiego (4)

- Dodatkowo - przepisy zawierające pewne szczególne regulacje dotyczące dostępu do informacji (np. Prawo wodne, geologiczne i górnicze)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Źródła prawa polskiego (5)

- Odrębnie - przepisy dotyczące udostępnianie informacji w związku z toczącym się postępowaniem:
 - prawa stron i podmiotów na prawach strony do dostępu do akt sprawy (art. 73 Kpa)
 - upublicznienie określonych dokumentów w ramach procedury udziału społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć z zakresu ochrony środowiska (dział III ustawy ooś)
- Przepisy te są odrębne od przepisów zawierających ogólne zasady dostępu do informacji i **nie naruszają ich**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Źródła prawa polskiego (6)

- Dodatkowo w Polsce obowiązują odpowiednie przepisy prawa unijnego i międzynarodowego - na temat zasad ich obowiązywania - zob. poprzednia prezentacja

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w Konstytucji RP

- Wolności i prawa osobiste
 - art. 54 - ogólne prawo do informacji
 - art. 51 - dostęp do danych osobowych
 - art. 45 - jawność rozprawy sądowej
- Wolności i prawa polityczne
 - art. 61 – dostęp do informacji publicznej
- Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne
 - art. 74 – dostęp do informacji o środowisku

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Ogólne prawo do informacji

Art. 54

- 1. Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.*
- 2. Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek uprzedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.*

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Konstytucyjne prawo - informacje o środowisku

- Artykuł 74 ust. 3 Konstytucji RP:
„Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska”
- Granice tego prawa określone być muszą w ustawodawstwie zwykłym (art. 81 Konstytucji RP) - tym ustawodawstwem jest ustawa POŚ

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Konstytucyjne prawo - informacje publiczne

- Art. 61 - m.in.:

„1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (...) organów samorządu gospodarczego i zawodowego a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa”

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Konstytucyjne prawo – dostęp do danych osobowych

- Art. 51 - m.in.:

„2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym”

„5. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa”

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w związku z konkretnym postępowaniem (I)

Prawa stron i podmiotów na prawach strony wg Kpa

- Art. 73 §: "*§ 1. Strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania.*
- *§ 1a. Czynności określone w § 1 są dokonywane w lokalu organu administracji publicznej w obecności pracownika tego organu."*

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w związku z konkretnym postępowaniem (II)

- *§ 3. W przypadku pism w formie dokumentu elektronicznego wnoszonych do organu administracji publicznej lub przez niego doręczanych organ może zapewnić stronie dostęp do nich w swoim systemie teleinformatycznym, po identyfikacji strony w sposób określony w przepisach ustawy (...) o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. [certyfikowany bezp. podpis elektroniczny; profil zaufany elektronicznej platformy administracji publicznej]*

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w związku z konkretnym postępowaniem (III)

- Udostępnianie dokumentów w ramach procedury udziału społeczeństwa wg działu III ustawy ooś
 - związane ze składaniem uwag i wniosków przez społeczeństwo
 - podanie do publicznej wiadomości o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy
 - udostępnienie dokumentacji zainteresowanym

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w związku z konkretnym postępowaniem (IV)

- udostępnianie bez pisemnego wniosku; w praktyce: dokumenty wyłożone do wglądu
- udostępnianiu podlegają wszystkie dokumenty związane ze sprawą, w tym stanowiska innych organów (np. opinie, uzgodnienia) - orzeczenie ETS C-321/96 Mecklenburg vs. Landrat
- należy zapewnić możliwość kopiowania
- bez opłat za wyszukiwanie i przeglądanie na miejscu; mogą być opłaty za kopiowanie i przekształcanie w inną formę
- obowiązują zasady odmowy udostępnienia informacji o środowisku (w tym katalog wyjątków i odmowa w drodze decyzji) z art. 16-20 ustawy ooś

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dostęp do informacji w związku z konkretnym postępowaniem (V)

- o tym kiedy stosować udział społeczeństwa przesądzają przepisy szczególne (wymagany przy wydawaniu określonych decyzji i opracowywaniu określonych planów i programów)
- Udostępnianie informacji stronom wg Kpa i w ramach procedury udziału społeczeństwa **nie naruszają** obowiązku udostępniania informacji o środowisku i publicznych na zasadach ogólnych i są od nich odrębne

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Ustawa ooś a ustawa dip (I)

Norma kolizyjna - art. 1 ust. 2 ustawy dip:

„2. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmienne zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami publicznymi.”

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Ustawa ooś a ustawa dip (II)

- Różne sytuacje:
 - odmienna regulacja (np. terminy, udostępnianie info przetworzonej) - do informacji o środowisku stosuje się uooś (przepis szczególny)
 - częściowa regulacja w uooś (np. rodzaje inform. podlegających udostępnianiu w BIP) – stosuje się ooś i dip
 - uooś odsyła do dip (środki prawne w przypadku odmowy informacji)
 - brak regulacji (np. sankcja karna za nieudostępnienie informacji, obowiązek oznaczenia informacji danymi) - stosuje się dip

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Definicja informacji o środowisku (I)

Art. 9 – informacje dotyczące:

- 1) stanu elementów środowiska, takich jak: powietrze, woda, powierzchnia ziemi, kopaliny, klimat, krajobraz i obszary naturalne, w tym bagna, obszary nadmorskie i morskie, a także rośliny, zwierzęta i grzyby oraz inne elementy różnorodności biologicznej, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane, oraz wzajemnych oddziaływań między tymi elementami;
- 2) emisji, w tym odpadów promieniotwórczych, a także zanieczyszczeń, które wpływają lub mogą wpłynąć na elementy środowiska, o których mowa w pkt 1;

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Definicja informacji o środowisku (II)

- 3) środków, takich jak: środki administracyjne, polityki, przepisy prawne dotyczące środowiska i gospodarki wodnej, plany, programy oraz porozumienia w sprawie ochrony środowiska, a także działań wpływających lub mogących wpłynąć na elementy środowiska, o których mowa w pkt 1, oraz na emisje i zanieczyszczenia, o których mowa w pkt 2, jak również środków i działań, które mają na celu ochronę tych elementów;
- 4) raportów na temat realizacji przepisów dotyczących ochrony środowiska;
- 5) analiz kosztów i korzyści oraz innych analiz gospodarczych i założeń wykorzystanych w ramach środków i działań, o których mowa w pkt 3;

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Definicja informacji o środowisku (III)

- 6) stanu zdrowia, bezpieczeństwa i warunków życia ludzi, oraz stanu obiektów kultury i obiektów budowlanych - w zakresie, w jakim oddziałują na nie lub mogą oddziaływać:
- a) stany elementów środowiska, o których mowa w pkt 1, lub
 - b) przez elementy środowiska, o których mowa w pkt 1 - emisje i zanieczyszczenia, o których mowa w pkt 2, oraz środki, o których mowa w pkt 3.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Definicja informacji o środowisku (IV)

- Poprzez odwołanie do def. środowiska (art. 3 pkt 39 POŚ)
 - środowisko - "ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami"

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zakres udostępnianych informacji - informacje w posiadaniu organu

- Udostępnianiu podlegają informacje:
 - znajdujące się w posiadaniu organu
 - które są przeznaczone dla organu
- Zgodnie z art. 3.1 pkt 2 i 3 przez:
 - informację przeznaczoną dla organu - rozumie się informację, którą w imieniu organu administracji dysponują osoby trzecie, w tym też informację, której organ ten ma prawo żądać od osób trzecich;
 - informację znajdującą się w posiadaniu organu administracji - rozumie się informację znajdującą się w posiadaniu organu administracji, wytworzoną przez ten organ lub otrzymaną przez organ od osoby trzeciej

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacja publiczna (I)

Dwustopniowa definicja:

- **ogólna** - art. 1 ust. 1 dip - każda informacja o sprawach publicznych
- **wyliczenie** – art. 6 ust. 1 dip w szczególności informacje o (m.in.):
 - polityce wewnętrznej i zagranicznej, w tym o:
 - zamierzeniach działań władzy
 - projektowaniu aktów normatywnych,
 - programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacja publiczna (II)

- danych publicznych, w tym:

- treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności:
 - ✓ treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć,
 - ✓ dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,
- stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez organy władzy publicznej,
- treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,
- informacja o stanie państwa, samorządów i ich jednostek organizacyjnych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Kto ma prawo do informacji (o środowisku i publicznej) (I)

Każdy:

- osoba fizyczna lub osoba prawna
- jednostka organizacyjna lub organizacja, organ czy instytucja

Niezależnie od:

- wieku
- obywatelstwa czy miejsca zamieszkania lub siedziby
- czy ma jakikolwiek interes prawny lub faktyczny związany ze sprawą, której postępowanie dotyczy

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Kto ma prawo do informacji (o środowisku i publicznej) (II)

- „*Od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego*” (art. 2 ust. 2 dip)
- *Od podmiotu żądającego informacji o środowisku i jego ochronie nie wymaga się wykazania interesu prawnego lub faktycznego* (art. 13 uoos)
- *"...organy (...) są obowiązane udostępnić informacje o środowisku (...) każdemu wnioskodawcy na jego wniosek, bez konieczności wykazania przez niego interesu"* (art. 3 ust. 1 dyrektywy 2003/4)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Organy zobowiązane do udostępniania informacji o środowisku

- Wszystkie organy administracji, tj. - zgodnie z art. 3.2 pkt 9:
 - ministrowie, centralne organy administracji rządowej, wojewodowie, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego,
 - inne podmioty, gdy są powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do wykonywania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Organy zobowiązane w świetle dyrektywy (I)

- Zgodnie z dyrektywą do udostępniania informacji o środowisku zobowiązane są także **ciała doradcze organów władzy publicznej** - np. regionalne komitety sterujące uczestniczące w przyznawaniu funduszy strukturalnych
- Dyrektywa nie wyłącza też sądów, a tylko pozwala na wyłączenie, jeśli przepisy konstytucyjne danego państwa nie przewidują możliwości odwołania w rozumieniu art. 6 dyrektywy (od odmowy informacji); w Polsce procedura taka istnieje - patrz orzecznictwo dot. informacji publicznej

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Organy zobowiązane w świetle dyrektywy (II)

- Także Prezydent RP - jest organem władzy, ale wg Konstytucji nie jest "organem administracji"; istnieje procedura odwoławcza od odmowy udostępnienia przez niego informacji - patrz orzecznictwo dot. informacji publicznej

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Organy zobowiązane do udostępniania informacji publicznych

Władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności (art. 4 DIP):

- organy władzy publicznej,
- organy samorządów gospodarczych i zawodowych,
- podmioty reprezentujące Skarb Państwa,
- podmioty reprezentujące: osoby prawne państwowe i samorządu terytorialnego oraz inne jednostki organizacyjne państwowe lub samorządu terytorialnego,
- podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Procedura

- Stosowanie Kpa
- Forma
 - żądania informacji
 - udostępnienia zadanej informacji
- terminy
- wyjątki
- opłaty

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Stosowanie Kpa

- Prawo (uooś i dip) nie przewidują udostępniania w formie decyzji administracyjnej
 - czynność materialno-techniczna (wyrok NSA z 20 czerwca 2002 II Sa/Lu 507/02)
- Tryb i procedura w ustawach ooś i dip
 - Kpa tylko przez analogię
- Decyzja i Kpa tylko gdy odmowa

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Forma żądania informacji

Zasada - na pisemny wniosek - w odniesieniu do informacji publicznej wnioski może dotyczyć informacji nieudostępniowych w BIP (*a wg noweliz.2011 - nieudostępniowych też w centr. repozytorium*),

Bez wniosku:

informacja niewymagająca wyszukiwania,

w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej itp. (uooś)

informacja, która może być niezwłocznie udostępniona w formie ustnej lub pisemnej (dip)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Forma udostępniania informacji o środowisku - art. 15 ustawy OOŚ (1)

- Udostępnianie informacji o środowisku następuje w sposób i w formie określonych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje organ administracji, nie umożliwiają udostępnienia informacji w sposób i w formie określonych we wniosku.
- Jeżeli informacja o środowisku nie może być udostępniona w sposób lub w formie określonych we wniosku, organ administracji powiadamia pisemnie podmiot żądający informacji w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem i wskazuje, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Forma udostępniania informacji o środowisku - art. 15 ustawy OOŚ (2)

- Jeżeli w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, podmiot żądający informacji nie złoży wniosku w sposób lub w formie wskazanych w powiadomieniu, organ administracji wydaje decyzję o odmowie udostępnienia informacji w sposób lub w formie określonych we wniosku.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Forma udostępniania informacji publicznej (1)

- Główna forma - Biuletyn Informacji Publicznej
- Wg nowelizacji z 2011 - także umieszczenie w centralnym repozytorium
- Dodatkowo może być:
 - przez wyłożenie lub wywieszenie
 - przez zainstalowanie urządzeń umożliwiających zapoznanie się z informacją
- w miejscach ogólnie dostępnych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Forma udostępniania informacji publ. (2)

- Wg nowelizacji z 2011 - tworzy się centralne repozytorium
 - Prowadzone przez ministra właściwego ds. informatyzacji
 - Dostępne w Internecie
 - Ma zawierać informacje o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności i społeczeństwa innowacyjnego
 - Sposób przechowywania i udostępniania inform. ma pozwalać na ich ponowne wykorzystanie
 - Określone organy i instytucje będą zobowiązane do przekazywania informacji do repozytorium

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Forma udostępniania informacji publicznej (3)

- Udostępnianie informacji publicznej na wniosek:
 - w sposób i w formie zgodnych z wnioskiem,
 - chyba że środki techniczne uniemożliwiają udostępnienie w żądanej formie

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Obowiązki przy udostępnianiu informacji publicznej:

- Zapewnianie możliwości kopiowania lub wydruku
- Przesłanie informacji publicznej albo przeniesienia jej na odpowiedni, powszechnie stosowany nośnik informacji

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Terminy na udostępnienie informacji - o środowisku i publicznych

- Dokumenty ujęte w publicznie dostępnych wykazach - w dniu złożenia wniosku o udostępnienie informacji
- Inne informacje:
 - bez zbędnej zwłoki
 - nie później niż w ciągu:
 - miesiąca od dnia otrzymania wniosku (POŚ)
 - 14 dni od dnia otrzymania wniosku (DIP)
 - w sprawach szczególnie skomplikowanych – w terminie do 2 miesięcy (termin zawity)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątki od zasady jawności - ustawa ooś (1)

Odmowa obligatoryjna (art. 2 ust. 1 i art. 16 ust. 1):

- Informacje niejawne
- Gdy informacje dotyczą :
 - **tajemnicy statystycznej**
 - spraw objętych toczącym się postępowaniem sądowym, dyscyplinarnym lub karnym, jeżeli ujawnienie informacji mogłoby zakłócić przebieg postępowania,
 - spraw będących przedmiotem praw autorskich oraz patentowych, jeżeli udostępnienie mogłoby naruszyć te prawa
 - **danych osobowych**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątki od zasady jawności - ustawa o oś (2)

- dokumentów lub danych dostarczonych przez osoby trzecie, jeżeli osoby te, nie mając obowiązku ich dostarczenia i nie mogą być takim obowiązkiem obciążone, dostarczyły je dobrowolnie i złożyły zastrzeżenie o ich nieudostępnianiu;
- dokumentów lub danych, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla środowiska lub bezpieczeństwa ekologicznego kraju;
- informacji o wartości handlowej, w tym danych technologicznych, dostarczonych przez osoby trzecie i objętych tajemnicą przedsiębiorstwa, jeżeli udostępnienie tych informacji mogłoby pogorszyć konkurencyjną pozycję tych osób i złożyły one uzasadniony wniosek o wyłączenie tych informacji z udostępniania;

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątki od zasady jawności - ustawa ooŚ (3)

- przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, realizowanych na terenach zamkniętych, co do których nie prowadzi się postępowania z udziałem społeczeństwa,
- obronności i bezpieczeństwa państwa,
- bezpieczeństwa publicznego

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątki od zasady jawności - ustawa ooŚ (4)

- Odmowa fakultatywna - organ może odmówić udostępnienia informacji, jeśli (art. 17 ust. 1):
 - wymagałoby to dostarczenia dokumentów lub danych będących w trakcie opracowywania;
 - wymagałoby to dostarczenia dokumentów lub danych przeznaczonych do wewnętrznego komunikowania się;
 - wniosek jest w sposób oczywisty niemożliwy do zrealizowania;
 - wniosek jest sformułowany w sposób zbyt ogólny.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Odmowa wyłączenia z udostępniania danych handlowych

- Odmowa uwzględnienia wniosku o wyłączenie informacji o wartości handlowej z udostępniania następuje w drodze decyzji (art. 17.2)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątek od wyjątku

- Do informacji dotyczącej emisji tj. dotyczącej:
 - ilości i rodzajów pyłów lub gazów wprowadzanych do powietrza oraz miejsca ich wprowadzania,
 - stanu, składu i ilości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi oraz miejsca ich wprowadzania,
 - rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów oraz miejsca ich wytwarzania,
 - poziomu emitowanego hałasu,
 - poziomu emitowanych pól elektromagnetycznych
- nie można zastosować niektórych **wyjątków**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Zawężająca interpretacja wyjątków

- Ustawa o oś nie zawiera przepisu nakazującego wprost zawężającą interpretację wyjątków oraz konieczność rozważania w każdym wypadku czy interes społeczny przemawiający za udostępnieniem informacji nie przeważa nad intereselem ochrony
- Zgodnie z dyrektywą 2003/4 należy jednak stosować te zasady

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Dokumenty w trakcie opracowywania

- Organ administracji, odmawiając udostępnienia informacji na podstawie art. 17 pkt 1, podaje nazwę organu odpowiedzialnego za opracowanie danego dokumentu lub danych oraz informuje o przewidywanym terminie ich opracowania

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacja niebędąca w posiadaniu organu

- Jeżeli wniosek dotyczy informacji nieznajdującej się w posiadaniu organu administracji, organ ten niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku:
 - przekazuje wniosek organowi administracji, w którego posiadaniu znajduje się żądana informacja, i powiadamia o tym wnioskodawcę; przepis art. 65 § 1 zdanie drugie Kpa stosuje się odpowiednio (podanie wniesione do organu niewłaściwego przed upływem przepisanej terminu uważa się za wniesione z zachowaniem terminu)
 - zwraca wniosek wnioskodawcy, jeżeli nie można ustalić właściwego organu

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wniosek zbyt ogólny

- Jeżeli wniosek jest sformułowany w sposób zbyt ogólny, organ administracji niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku, udzielając stosownych wyjaśnień, w szczególności informuje o możliwości skorzystania z publicznie dostępnych wykazów. Uzupełnienie wniosku nie wyłącza możliwości odmowy udostępnienia informacji na podstawie art. 17 pkt 4.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątki od zasady jawności – ustawa dip (1)

- Prawo do informacji podlega ograniczeniu z ze względu na ochronę:
informacji niejawnych
 - innych tajemnic ustawowo chronionych (np. tajemnicy statystycznej)
 - danych osobowych (ustawa o ochronie danych osobowych) i prywatności
 - tajemnicę przedsiębiorcy (ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Wyjątki od zasady jawności – ustawa dip (2)

Wg nowelizacji z 2011 także:

- ochrona ważnego interesu gosp. państwa w zakresie i w czasie, w jakim udostępnienie informacji
 - osłabiłoby zdolność negocjacyjną Sk.P. w procesie gospodarowania jego mieniem albo zdolność negocjacyjną RP w procesie zawierania umowy mn. lub podejmowania decyzji przez Radę Europ. UE
 - utrudniłoby w sposób istotny ochronę interesów majątkowych RP lub Sk. P. w postępowaniu przed sądem, trybunałem lub innym organem orzekającym

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Odmowa udostępnienia informacji

- Odmowa udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie następuje w drodze decyzji (art. 20.1 ustawy ooś)
- Odmowa udostępnienia informacji publicznej oraz umorzenie postępowania o udostępnienie informacji w przypadku określonym w art. 14 ust. 2 przez organ władzy publicznej następują w drodze decyzji (art. 16.1 dip)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Środki prawne - ustawa ooś

- Do skarg rozpatrywanych w postępowaniu o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.13)), z tym że:
 - 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi;
 - 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Powództwo do sądu powszechnego gdy odmowa info o środowisku

- Przepisy art. 22 dip (powództwo do sądu cywilnego) stosuje się w przypadku odmowy udostępnienia informacji na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 4, 5 lub 7:
 - ochrona danych osobowych,
 - ochrona dokumentów lub danych dostarczonych przez osoby trzecie, jeżeli osoby te, nie mając obowiązku ich dostarczenia i nie mogąc być takim obowiązkiem obciążone, dostarczyły je dobrowolnie i złożyły zastrzeżenie o ich nieudostępnianiu;
 - ochrona informacji o wartości handlowej, w tym danych technologicznych, dostarczonych przez osoby trzecie i objętych tajemnicą przedsiębiorstwa, jeżeli udostępnienie tych informacji mogłoby pogorszyć konkurencyjną pozycję tych osób i złożyły one uzasadniony wniosek o wyłączenie tych informacji z udostępniania;

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Środki prawne - ustawa dip (I)

- Odwołanie
 - rozpoznanie odwołania od decyzji w terminie 14 dni (zamiast miesiąca)
- Skarga do sądu administracyjnego
 - tajemnica państwowa, służbowa, skarbowa, statystyczna,
 - inne powody nieudostępnienia informacji (art. 14 ust. 2 dip)
 - przekazanie akt i odpowiedzi na skargę – 15 dni (zamiast 30 dni)
 - rozpatrzenie skargi – 30 dni!

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Środki prawne - ustawa dip (II)

- **Powództwo do sądu powszechnego**
 - ochrona danych osobowych, prawo do prywatności i inne tajemnice ustawowe (np. tajemnica przedsiębiorcy)
- **Odpowiedzialność karna**
 - „*Kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązкови, nie udostępnia informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.*” (art. 23 ustawy dip - wykreślony przez nowelizację z 2011 r.)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Opłaty za udostępnienie informacji – uoos (1)

- Opłaty pobiera się za:
 - wyszukiwanie informacji
 - przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku
 - sporządzanie kopii dokumentów lub danych
 - przesyłanie kopii dokumentów lub danych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Opłaty za udostępnienie informacji – uoos (2)

- **Bezpłatne:**
 - wyszukiwanie i przeglądanie w siedzibie organu dokumentów wyszczególnionych w publicznie dostępnym wykazie,
 - informacja niewymagająca wyszukiwania
- Opłaty nie pobiera się, jeżeli wniosek został złożony przez organ administracji

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Opłaty za udostępnienie informacji – uoos (3)

- Opłaty pobierane przez organ administracji:
 - rządowego sektora finansów publicznych - stanowią dochód budżetu państwa;
 - samorządowego sektora finansów publicznych - stanowią dochód własny jednostek samorządu terytorialnego

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Opłaty za udostępnienie informacji – uoos (4)

- Górne jednostkowe stawki opłat określa ustawa ooś
- Szczegółowe (właściwe do stosowania) stawki określa rozporządzenie MŚ z 12 listopada 2010 r. w sprawie opłat za udostępnianie informacji o środowisku (Dz. U. Nr 215, poz. 1415)
- Opłaty uiszcza się w terminie 14 dni, przez wpłatę do kasy, na konto organu administracji lub przy odbiorze przesyłki. Dodatkową opłatę przy odbiorze przesyłki ponosi również wnioskujący (§ 6 rozporządzenia)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Opłaty za udostępnienie informacji - dip

- Zasada: bez opłat
- Wyjątek: dodatkowe koszty związane z formą lub sposobem udostępnienia

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Opłata skarbową

- Wg ustawy o opłacie skarbowej z 2006 r. - wnioski nie podlegają odrębnym opłatom
- Jednocześnie, wg art. 3 tej ustawy nie podlega opłacie dokonanie m.in. czynności urzędowej (takiej jak np. udostępnienie informacji) jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podlega innym opłatom publicznoprawnym lub są od tych opłat zwolnione.
- Wg ustaw ooś i dip - są albo opłaty za udostępnienie informacji, albo obowiązek udostępnienia bezpłatnie - więc nie ma już opłaty skarbowej

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Publicznie dostępne wykazy danych o środowisku (I)

- Zbiór danych o pewnych rodzajach dokumentów zawierających informacje o środowisku
- Odnośnie informacji, o których dane umieszczono w wykazach obowiązuje specjalny reżim udostępniania:
 - w dniu złożenia wniosku
 - bez opłat za wyszukanie i przeglądanie w siedzibie organu

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Publicznie dostępne wykazy danych o środowisku (II)

- Ujmuje się w nich dane o dokumentach uzyskanych po 1.01.2001, m.in. o (art. 21 ust. 2 ustawy ooś):
 - wnioskach o wydanie decyzji i decyzjach z dziedziny środowiska,
 - raportach OOS
 - programach, planach, strategiach i politykach wymagające OOS
 - wykazach rodzajów i ilości zanieczyszczeń i dokumentach ewidencji odpadów
 - analizach porealizacyjnych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Publicznie dostępne wykazy danych o środowisku (III)

- dokumentacjach mierniczo-geologicznych zlikwidowanych zakładów górniczych
- wynikach prac badawczych i studialnych
- decyzjach odmawiających udostępnienia informacji o środowisku
- sprawozdaniach z ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami (...)
- koncesjach geologicznych,
- danych zawartych w księdze rejestrowej rejestru obszarów górniczych,
- kartach informacyjnych złóż kopalin

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Publicznie dostępne wykazy danych o środowisku (IV)

- Prowadzone przez organy właściwe w sprawach dokumentów wymienionych w art. 19 ust.2
- Szczegóły: Rozporządzenie MŚ z 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 186, poz. 1249)

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Publicznie dostępne wykazy danych o środowisku (V)

- Zgodnie z art. 23 uoos - wykazy muszą być w formie elektronicznej, **udostępniane w BIP organu**
- Przyjęto, że dla wypełnienia obowiązku udostępniania wykazów w BIP wystarczy umieszczenie wykazów na prowadzonym przez Centrum Informacji o Środowisku (w MŚ) Ekoportalu (www.ekoportal.gov.pl) + **umieszczeniu na stronie BIP organu linku do bazy na Ekoportalu**

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Biuletyn Informacji Publicznej (I)

- Podstawowa forma udostępniania informacji publicznej
- Szczegóły: w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 10, poz. 68)
- Obowiązkowo umieszcza się w nim informacje wymienione w art. 8 ust. 3 ustawy dip, można także wszystkie inne informacje publiczne

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Biuletyn Informacji Publicznej (II)

- Umieszczanie pewnych informacji w BIP mogą nakazywać przepisy szczególne, np. art. 25 ustawy ooś nakazuje umieszczanie w BIP określonych dokumentów, takich jak polityka ekologiczna państwa, krajowy plan gospodarki odpadami i inne

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Aktywne udostępnianie informacji

Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy.
Prawo gospodarcze i ochrony środowiska.
sp. z o.o.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Główne formy aktywnego rozpowszechnianie informacji

- Bazy danych z art. 24 ustawy ooś i informacje umieszczane w BIP zgodnie z art. 25 ustawy ooś
- Krajowy PRTR
- System EKOINFONET
- Inne rejestry i wykazy uregulowane w ustawach szczególnych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Bazy danych z art. 24 ustawy ooś (1)

- Udostępniane w BIP prowadzących je organów
- Art. 24 ust. 1 i 3 uoś określa jakie informacje i przez jakie organy mają być udostępniane w bazach

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Bazy danych z 24 ustawy ooś (2)

- Sposób udostępniania informacji zawartych w bazach:
Rozporządzenie MŚ z 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku (Dz. U. Nr 227, poz. 1485)
 - sposób udostępniania informacji;
 - minimalny zakres udostępnianych informacji;
 - formę udostępniania informacji;
 - częstotliwość aktualizacji udostępnianych informacji.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Informacje w BIP - art. 25 uooś

- Obowiązek udostępniania w BIP określonych informacji przez wskazane organy
 - np. Polityka Ekologiczna Państwa i programy ochrony środowiska oraz raporty z ich wykonania
 - różnego rodzaju rejestry prowadzone przez określone organy

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

Krajowy PRTR

- Uregulowany w tytule III, dziale IVa ustawy POŚ
- Element Europejskiego PRTR (rozp.166/2006).
- Prowadzony przez GIOŚ w formie publicznie dostępnej elektronicznej bazy danych

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

System Ekoinfonet (1)

- System informatyczny Inspekcji Ochrony Środowiska
- Uregulowany przepisami wprowadzonymi do ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska
- Przepisy o Ekoinfonet zaczną obowiązywać 1.01.2013 r.
- Prowadzony przez GIOŚ

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

System Ekoinfonet (2)

- Za jego pomocą są zbierane, przechowywane, przetwarzane i udostępniane dane dotyczące przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania i oceny stanu środowiska, uzyskiwane przez GIOŚ i wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska w trakcie realizacji swoich zadań.

Dostęp do informacji o środowisku - prawem obywatela

System Ekoinfonet (3)

- Krajowe Repozytorium Danych o Stanie i Ochronie Środowiska - część Ekoinfonetu
- Zawiera zarchiwizowane dane umieszczane w Ekoinfonecie
- Prowadzone przez GIOŚ
- MŚ ma określić w rozporządzeniu zakres, sposób oraz tryb zbierania i udostępniania danych Ekoinfonetu - dotąd rozporządzenia nie wydano